

Zvýhodňování věřitele

Skutkovou podstatu trestného činu zvýhodňování věřitele ve smyslu § 256a odst. 1 tr. zák. nenaplnjuje jednání insolventního dlužníka, který sice plně uspokojí splatnou pohledávku jen některého z více svých věřitelů, jestliže tak učiní s odůvodněným předpokladem získání dalších prostředků potřebných k uspokojení splatných pohledávek ostatních věřitelů.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 301/2009, ze dne 22.4.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání, které podal obviněný L. J. proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 7 To 179/2008, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 2 T 4/2005, tak, že z podnětu dovolání obviněného L. J. se podle § 265k odst. 1, 2 tr. řádu ohledně tohoto obviněného a podle § 265k odst. 2 tr. řádu s přiměřeným použitím ustanovení § 261 tr. řádu též ohledně obviněného Z. S., částečně zrušují jednak rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 7 To 179/2008, a to ve výročích, jimiž bylo podle § 259 odst. 3 tr. řádu znovu rozhodnuto o trestech obou obviněných, a jednak jemu předcházející rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 7. 1. 2008, sp. zn. 2 T 4/2005, a to v odsuzujících výročích o vině pod bodem I./1., který se týká obviněného L. J., a pod bodem I./4., který se týká obou obviněných. V ostatních výročích zůstávají tyto rozsudky nedotčeny. Podle § 265k odst. 2 tr. řádu se zrušují také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené části citovaných rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jejich zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu se přikazuje Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Obviněný L. J. byl rozsudkem Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 7. 1. 2008, sp. zn. 2 T 4/2005, uznán vinným trestnými činy zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák., porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 a 2 tr. zák. a společně s obviněným Z. S. i trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. Citovaných trestných činů se obviněný dopustil skutky, které jsou podrobně popsány pod body I./1. až I./4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Pokud jde o trestný čin zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák., obviněný L. J. ho měl spáchat tím, že jako předseda představenstva obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., kterým byl ve dnech 16. 4. 1998 až 17. 6. 2002, a následně jako osoba s obdobnými pravomocemi na základě pověření ze dne 18. 6. 2002 v období nejméně od 1. 1. 2000 do 13. 1. 2003 ve V. M., okres Ž. n. S., a v B., ačkoli věděl, že obchodní společnost E. I. P. P., a. s., je nejméně od 1. 1. 2000 předložena, zmařil uspokojení jejího věřitele - obchodní společnosti K.-B., a. s., které na základě uzavřených nájemních smluv včetně dodatků z let 1998 až 2001 dlužila celkovou částku ve výši 15 601 292,- Kč, protože obchodní společnost E. I. P. P., a. s., přednostně uhrazovala později splatné závazky jiných věřitelů (tedy obchodních společností E., a. s., K., a. s., Š., a. s., Č. d., a. s., Č. T., a. s., a dalších) za dodávky zboží, energií a služeb přímo souvisejících s udržением činnosti obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., v celkové výši přesahující pohledávku obchodní společnosti K.-B., a. s. Tímto způsobem měl obviněný znevýhodnit obchodní společnost K.-B., a. s., oproti jiným věřitelům a způsobit jí škodu ve výši 15 601 292,- Kč.

Trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. (ve znění účinném

do 31. 12. 2007) se obviněný L. J. dopustil skutkem popsáním pod bodem I./3. ve výroku o vině v citovaném rozsudku soudu prvního stupně, tedy tím, že v B. v období od 13. 1. 2001, kdy byl na majetek obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 13. 1. 2003, sp. zn. 24 K 118/2002, prohlášen konkurs a správkyní konkursní podstaty byla s účinností od 20. 1. 2003 zapsána do obchodního rejstříku Ing. A. L., nejpozději do 12. 2. 2004, kdy byla z obchodního rejstříku vymazána, obviněný mařil výkon funkce správkyně konkursní podstaty, neboť s ní v rozporu se svými povinnostmi nespolupracoval, nereagoval na její výzvy k sestavení seznamu majetku, pohledávek a závazků a na výzvy k předání účetnictví předal pouze počítač bez uložené účetní evidence.

Trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. měl obviněný L. J. spáchat společně s obviněným Z. S. skutkem popsáním pod bodem I./4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, tedy tím, že jako jednatelé obchodní společnosti V., s. r. o., dne 12. 3. 2002 ve V. B. uzavřeli s obchodní společností B. D. S., spol. s r. o., smlouvu o půjčce, na základě které tato obchodní společnost půjčila obchodní společnosti V., s. r. o., peněžní částku ve výši 600 000,- Kč jako finanční výpomoc v podnikání splatnou do dne 15. 4. 2002, následně dne 16. 3. 2002 uzavřeli s obchodní společností B. D. S., spol. s r. o., jako budoucím prodávajícím smlouvu o budoucí kupní smlouvě, kterou se obě obchodní společnosti zavázaly, že nejpozději do dne 16. 4. 2002 uzavřou kupní smlouvu, v níž se obchodní společnost B. D. S., spol. s r. o., zavázala prodat obchodní společnosti V., s. r. o., nákladní automobily za kupní cenu ve výši 600 000,- Kč, a téhož dne uzavřeli další kupní smlouvu, jíž posledně uvedená obchodní společnost prodala tyto nákladní automobily obchodní společnosti B. D. S., spol. s r. o., za kupní cenu ve výši 600 000,- Kč splatnou nejpozději do dne 16. 4. 2002;

dále dne 28. 3. 2002 ve V. B. oba obvinění jako jednatelé obchodní společnosti V., s. r. o., uzavřeli s obchodní společností B. D. S., spol. s r. o., smlouvu o půjčce, na základě které tato obchodní společnost půjčila obchodní společnosti V., s. r. o., peněžní částku ve výši 300 000,- Kč jako finanční výpomoc v podnikání splatnou do dne 18. 4. 2002, a téhož dne obvinění uzavřeli s obchodní společností B. D. S., spol. s r. o., jako budoucím prodávajícím smlouvu o budoucí kupní smlouvě, kterou se obě obchodní společnosti zavázaly, že nejpozději do dne 19. 4. 2002 uzavřou kupní smlouvu, v níž se obchodní společnost B. D. S., spol. s r. o., zavázala prodat obchodní společnosti V., s. r. o., nákladní automobily za kupní cenu ve výši 300 000,- Kč, a téhož dne uzavřeli další kupní smlouvu, jíž posledně uvedená obchodní společnost prodala tyto nákladní automobily obchodní společnosti B. D. S., spol. s r. o., za kupní cenu ve výši 300 000,- Kč splatnou nejpozději do dne 19. 4. 2002,

obvinění však v termínech splatnosti neuhradili dlužnou peněžní částku v celkové výši 900 000,- Kč, takže se obchodní společnost B. D. S., spol. s r. o., stala vlastníkem uvedených nákladních automobilů, které převzala na základě předávacích protokolů ze dne 24. 4. 2002 a dne 29. 4. 2002. Shora popsáním způsobem obvinění jednali přesto, že měli další splatné závazky vůči věřitelům blíže specifikovaným ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně v celkové výši 1 606 306,30 Kč, takže prodejem majetku obchodní společnosti V., s. r. o., v hodnotě 900 000,- Kč zmařili v tomto rozsahu uspokojení uvedených věřitelů posledně jmenované obchodní společnosti.

Za tyto trestné činy a za sbíhající se trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti podle § 147 odst. 1 tr. zák., jímž byl obviněný L. J. pravomocně uznán vinným rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2007, sp. zn. 11 T 115/2004, byl tento obviněný odsouzen podle § 256a odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 roků, jehož výkon mu byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 roků. Současně byl podle § 35 odst. 2 tr. zák. zrušen výrok o trestu v rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2007, sp. zn. 11 T 115/2004, jakož i další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke

změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. soud prvního stupně uložil obviněnému rovněž trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce „statutárního zástupce v obchodních společnostech“ na dobu 3 roků.

Naproti tomu Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou podle § 226 písm. a) a b) tr. řádu zprostil obviněného L. J. obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Žďáru nad Sázavou ze dne 11. 1. 2005, sp. zn. Zt 536/2004, a obžaloby ze dne 23. 9. 2004 Zt 275/2004, pro skutky, v nichž státní zástupce spatřoval v těchto obžalobách trestné činy zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 125 odst. 1 tr. zák., zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák. a podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák. Postupem podle § 229 odst. 3 tr. řádu bylo rozhodnuto i o nároku na náhradu škody uplatněném poškozenými uvedenými ve výroku o náhradě škody v rozsudku soudu prvního stupně.

Z podnětu odvolání obviněných L. J. a Z. S. a státního zástupce podaných proti citovanému rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 7. 1. 2008, sp. zn. 2 T 4/2005, rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 7 To 179/2008, tak, že podle 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. řádu částečně zrušil napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o vině u obviněného L. J., pokud jím byl uznán vinným trestným činem porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 2 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2007) a u obou jmenovaných i ve výrocih o trestech a způsobu jejich výkonu. Podle § 259 odst. 3 tr. řádu pak odvolací soud uložil obviněnému L. J. za trestné činy zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák., porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. a poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., ohledně nichž zůstal napadený rozsudek soudu prvního stupně nezměněn, jakož i za sbíhající se trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti podle § 147 odst. 1 tr. zák., jímž byl tento obviněný pravomocně uznán vinným rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2007, sp. zn. 11 T 115/2004, podle § 256a odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. souhrnný trest odnětí svobody v trvání 2 roků. Podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 40 měsíců. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. uložil odvolací soud obviněnému i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu „funkce statutárního zástupce v obchodních společnostech“ na dobu 3 roků. Současně byl rozsudkem odvolacího soudu podle § 35 odst. 2 tr. zák. zrušen výrok o trestu v rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2007, sp. zn. 11 T 115/2004, jakož i další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu. Dále odvolací soud rozhodl o trestu spoluobviněného Z. S.

Naproti tomu odvolací soud podle § 226 písm. b) tr. řádu zprostil obviněného L. J. obžaloby státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Žďáru nad Sázavou ze dne 11. 1. 2005, sp. zn. Zt 536/2004, pro skutek, v němž obžaloba spatřovala trestný čin porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 2 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2007).

Obviněný L. J. podal prostřednictvím svého obhájce dne 9. 10. 2008 proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Brně dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Pokud jde o trestný čin porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2007), podle obviněného soud prvního stupně důsledně neprověřil výpověď správkyně konkursní podstaty, která měla možnost jednat s ostatními členy statutárního orgánu a dozorčí rady obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., ovšem toho nevyužila. V případě trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. obviněný především zpochybňuje svou odpovědnost za některé právní úkony, neboť podle jeho názoru v obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., působily i jiné osoby se stejnou pravomocí. Obviněný je přesvědčen, že nikoho nezvýhodnil, protože jednotlivým věřitelům byly uhrazovány pohledávky v souladu s dříve uzavřenými dohodami o splátkách. Jak dále obviněný vytkl, soud prvního stupně se údajně důsledně nezabýval výši

jednotlivých pohledávek věřitelů a hospodářským stavem obchodní společnosti E. I. P. P., a. s. Obviněný uplatnil své výhrady i proti skutku, v němž soudy nižších stupňů spatřovaly trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. Podle obviněného zde nedošlo k žádnému snížení majetku, ale naopak oba obvinění získali ve prospěch obchodní společnosti V., s. r. o., finanční prostředky na úhradu jejích existujících závazků a k odvrácení hrozby exekuce. Obviněný považuje za nesprávný postup soudů, pokud nepřihlédly též k pohledávkám obchodní společnosti V., s. r. o., ale zabývaly se jen jejími dluhy, což má vliv na posouzení jeho trestní odpovědnosti.

Závěrem svého dovolání obviněný L. J. navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil napadené usnesení (správně jde o rozsudek) Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 7 To 179/2008, a aby tomuto soudu přikázal věc znovu projednat a rozhodnout.

Nejvyšší státní zástupkyně se do konání neveřejného zasedání Nejvyššího soudu k dovolání obviněného L. J. nevyjádřila.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že obviněný L. J. podal dovolání jako oprávněná osoba [§ 265d odst. 1 písm. b) tr. řádu], učinil tak prostřednictvím svého obhájce (§ 265d odst. 2 tr. řádu), včas a na správném místě (§ 265e tr. řádu), jeho dovolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je dovolání obecně přípustné [§ 265a odst. 2 písm. a) tr. řádu], a podané dovolání obsahuje stanovené náležitosti (§ 265f odst. 1 tr. řádu).

Pokud jde o dovolací důvod, obviněný L. J. opírá jeho existenci o ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, tedy že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Tomuto dovolacímu důvodu odpovídá především tvrzení obviněného, jímž zpochybnil naplnění znaků objektivní stránky trestných činů zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. a poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., jimiž byl uznán vinným pod body I./1. a I./4. odsuzujícího výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Proto Nejvyšší soud v rozsahu uvedeném v § 265i odst. 3 a 4 tr. řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadeného rozsudku Krajského soudu v Brně, jakož i řízení, které mu předcházelo. Po přezkoumání dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněného je částečně důvodné.

Nejvyšší soud především považuje za nutné zdůraznit, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, který uplatnil obviněný L. J. ve svém dovolání, je naplněn tehdy, pokud skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy nižších stupňů, anebo nenaplnuje znaky žádného trestného činu. Nesprávné právní posouzení skutku může spočívat i v tom, že rozhodná skutková zjištění neposkytují dostatečný podklad k závěru o tom, zda je stíhaný skutek vůbec trestným činem, popřípadě o jaký trestný čin se jedná. Podobně to platí o jiném nesprávném hmotně právním posouzení, které lze dovodit pouze za situace, jestliže byla určitá skutková okolnost posouzena podle jiného ustanovení hmotného práva, než jaké na ni dopadalo.

V rámci svých dovolacích námitek však obviněný L. J. částečně zpochybnil správnost rozhodných skutkových zjištění a rozsahu provedeného dokazování, a to zejména ve vztahu k trestnému činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2007), jímž byl uznán vinným pod bodem I./3. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Jak totiž obviněný v této souvislosti namítl, soudy nižších stupňů se údajně bedlivě nezabývaly svědeckou výpovědí správkyne konkursní podstaty ani její aktivitou v průběhu konkursního řízení. Obdobné výhrady pak obviněný uplatnil i v případě skutku uvedeného pod bodem I./1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a posouzeného jako trestný čin zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. Tyto pochybnosti obviněný opírá zejména o tvrzení, podle něhož soudy podrobněji nezkoumaly mechanismus vnitřních účetních postupů v obchodní společnosti E. I. P. P., a. s.

K tomu ovšem Nejvyšší soud zdůrazňuje, že – jak vyplývá z ustanovení § 265b odst. 1 tr. řádu – důvodem dovolání nemůže být sama o sobě námitka vytýkající nesprávná (odlišná, neúplná) skutková zjištění, z nichž vycházely soudy nižších stupňů, ani vady při provádění a hodnocení důkazů, neboť takový důvod zde není zahrnut. Dovolání není dalším odvoláním, ale je mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě jen některých výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, které naplňují jednotlivé taxativně stanovené dovolací důvody. Proto dovolání není možné podat ze stejných důvodů a ve stejném rozsahu jako odvolání a dovoláním se nelze úspěšně domáhat jak revize skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně, tak ani přezkoumávání správnosti a úplnosti jimi provedené dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry je oprávněn doplňovat, popřípadě korigovat jen odvolací soud, který za tím účelem může provádět dokazování (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. řádu). Dovolací soud není obecnou třetí instancí, v níž by mohl přezkoumávat jakékoli rozhodnutí soudu druhého stupně a z hlediska všech tvrzených vad. Dovolací soud nemůže posuzovat správnost samotných skutkových zjištění, a to ani v souvislosti s právní kvalifikací skutku či s jiným hmotně právním posouzením, už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy. Na rozdíl od soudu prvního stupně a odvolacího soudu totiž dovolací soud nemá možnost, aby podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání tyto důkazy sám prováděl či opakoval, jak je zřejmé z omezeného rozsahu dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. řádu. Bez opětovného provedení důkazů ovšem dovolací soud nemůže hodnotit tytéž důkazy odlišně, než jak učinily soudy nižších stupňů.

Formulace dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, který uplatnil obviněný L. J., přitom znamená, že předpokladem jeho existence je nesprávná aplikace hmotného práva, ať již jde o hmotně právní posouzení skutku nebo o hmotně právní posouzení jiné skutkové okolnosti. Provádění důkazů a vyvozování skutkových závěrů z důkazů ovšem neupravuje hmotné právo, ale předpisy trestního práva procesního, zejména pak ustanovení § 2 odst. 5, 6, § 89 a násl., § 207 a násl. a § 263 odst. 6, 7 tr. řádu. Jestliže tedy obviněný namítal nesprávnost právního posouzení skutku, ale tento svůj názor dovozoval ve výše uvedeném rozsahu z odlišné verze skutkového stavu, resp. z jiného hodnocení provedených důkazů, pak soudům nižších stupňů nevytýkal vady při aplikaci hmotného práva, nýbrž porušení procesních ustanovení. Porušení určitých procesních ustanovení sice může být rovněž důvodem k dovolání, nikoli však podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, ale jen v případě výslovně stanovených jiných dovolacích důvodů [zejména podle § 265b odst. 1 písm. a), b), c), d), e), f) a l) tr. řádu], které rovněž nespočívají v namítaných vadách při provádění nebo hodnocení důkazů.

Proto při posuzování otázky, zda je oprávněné tvrzení dovolatele o existenci dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, je dovolací soud vždy vázán konečným skutkovým zjištěním, které ve věci učinily soudy prvního a druhého stupně. V trestní věci obviněného L. J. to pak znamená, že pro dovolací soud jsou rozhodující skutková zjištění, podle nichž se obviněný dopustil stíhaných skutků tak, jak je popsáno především ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, popřípadě rozvedeno v jeho odůvodnění. Zmíněné dovolací námitky obviněného, jež se týkají správnosti a úplnosti těchto rozhodných skutkových zjištění, resp. správnosti postupu dokazování a hodnocení důkazů, který vedl k jejich zjištění, jsou tedy mimo rámec dovolacího důvodu podle citovaného ustanovení a Nejvyšší soud k nim nemohl nijak přihlížet.

V návaznosti na popsané skutečnosti je potom nutné posuzovat i tu část argumentace obviněného L. J., v jejímž rámci zpochybňuje možnost, aby byl pachatelem trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a tr. zák. V této souvislosti Nejvyšší soud považuje námitky obviněného sice za takové, které formálně naplňují uplatněný dovolací důvod, avšak jsou nedůvodné.

K tomu Nejvyšší soud připomíná, že pachatelem trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a tr. zák. může být jen dlužník. Je-li dlužníkem právnická osoba, tj. typicky i obchodní společnost, může být pachatelem i její statutární orgán (např. jednatel společnosti s ručením omezeným) nebo osoba

pověřená zastupovat právnickou osobu navenek. Je-li statutární orgán kolektivní (např. představenstvo akciové společnosti), mohou být pachateli všichni členové tohoto orgánu (srov. rozhodnutí publikované pod č. [47/2001](#) Sb. rozh. tr.). Jak přitom vyplývá z výsledků dokazování v nyní posuzované věci, obviněný L. J. byl do 17. 6. 2002 předsedou představenstva a od 18. 6. 2002 pak osobou pověřenou k zastupování obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., se stejnými pravomocemi. Ze způsobu jednání jménem této obchodní společnosti zapsaného v obchodním rejstříku je patrné, že jejím jménem jedná a podepisuje buď předseda představenstva společně s místopředsedou nebo jedním členem představenstva, anebo místopředseda představenstva společně s jedním členem představenstva, přičemž k vytisknutému nebo napsanému názvu společnosti připojí svůj podpis. Obviněnému tak nepochybně z jeho funkce vyplývalo oprávnění činit veškeré právní úkony jménem obchodní společnosti a současně ho zatěžovaly povinnosti uvedené zejména v ustanoveních § 66 odst. 2, § 567 odst. 1 a § 194 odst. 5 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném v době spáchání trestného činu. Jak je dále zřejmé z trestního spisu (viz jeho č. l. 397), obviněný byl i po svém odstoupení z funkce předsedy představenstva obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., pověřen k jejímu zastupování, v jehož rámci byl oprávněn činit za jmenovanou obchodní společnost veškeré úkony související s provozem podniku, zejména pak i poskytovat za ni plnění jiným subjektům. Proto podle názoru Nejvyššího soudu se obviněný nemůže zprostit své odpovědnosti za trestný čin zvýhodňování věřitele jen s poukazem na případnou odpovědnost ostatních členů kolektivního statutárního orgánu. Navíc předmětem trestního řízení v této věci není posuzování trestní odpovědnosti jiných osob jednajících jménem obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., resp. za ni, takže námitky obviněného v uvedeném směru jsou neopodstatněné.

Ostatní dovolací námitky obviněného L. J. ovšem už Nejvyšší soud shledal důvodnými, neboť naplňují uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Skutky popsané pod body I./1. a I./4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, jejichž spácháním byl obviněný (v druhém případě i se spoluobviněným Z. S.) uznán vinným, totiž soud prvního stupně nesprávně právně posoudil a odvolací soud tuto vadu neodstranil, ač tak mohl učinit z podnětu odvolání obou obviněných.

Pokud jde o trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., jehož se měl dopustit obviněný L. J. společně s obviněným Z. S. skutkem uvedeným pod bodem I./4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, obviněný (dovolatel) vytýká soudům nižších stupňů nesprávné posouzení znaku objektivní stránky spočívajícího ve zmaření uspokojení věřitele. Podle názoru obviněného totiž objektivně nedošlo ke snížení majetku obchodní společnosti V., s. r. o., přičemž soudy nižších stupňů nezjišťovaly rozsah pohledávek této obchodní společnosti.

K tomu Nejvyšší soud připomíná, že trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. se dopustí ten, kdo i jen částečně zmaří uspokojení svého věřitele tím, že zničí, poškodí, zatají, zcizí, učiní neupotřebitelnou nebo odstraní část svého majetku, a způsobí tím značnou škodu. Zmíněné alternativy jednání představují zmenšení aktiv dlužníka majetku, z něhož by věřitel mohl uspokojit svou pohledávku. Pohledávka věřitele tak v důsledku jednání pachatele zůstane neuspokojena zcela nebo jen částečně, takže věřitel neobdrží od dlužníka plnění, na které by jinak měl nárok, pokud by pachatel nejednal protiprávně. Úplné zmaření uspokojení pohledávky věřitele spočívá ve vyvolání takového stavu, v němž věřitel nemůže ani zčásti dosáhnout uspokojení své pohledávky za dlužníkem z jeho majetku. K částečnému zmaření uspokojení věřitele pak může dojít tehdy, pokud dlužník toliko omezí možnost věřitele domoci se svého práva na uspokojení pohledávky z majetku dlužníka, který je k takovému uspokojení použitelný. Naproti tomu ovšem nemůže jít o trestný čin poškozování věřitele, jestliže dlužník prodejem svého majetku nebo jeho části sice pouze ztíží nebo oddálí uspokojení věřitele, avšak věřiteli zůstává možnost uspokojit svoji pohledávku z jiného dlužníka majetku (srov. rozhodnutí pod č. [41/1990](#) Sb. rozh. tr.).

Jak přitom vyplývá z dosavadní judikatury Nejvyššího soudu (viz např. usnesení ze dne 29. 11. 2006,

sp. zn. 5 Tdo 1354/2006, publikované pod č. T 957. v sešitě 32 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydává Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2007), pro právní závěr o tom, v jakém rozsahu pachatel jako dlužník zmařil uspokojení pohledávky svého věřitele trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák. a zda tím způsobil značnou škodu, resp. škodu velkého rozsahu ve smyslu § 256 odst. 3, 4 tr. zák., musí mít soud dostatečný podklad ve skutkovém zjištění, jaká byla hodnota zničeného, poškozeného, zatajeného, zcizeného, učiněného neupotřebitelným nebo odstraněného majetku pachatele a jakou výši měla pohledávka věřitele (resp. její neuspokojená část), jejíž uspokojení tím pachatel zmařil. Pokud jde o výši škody způsobené zmíněným trestným činem, představuje ji hodnota zničeného, poškozeného, zatajeného, zcizeného, učiněného neupotřebitelným nebo odstraněného majetku dlužníka, který by bylo možné použít k uspokojení pohledávek jeho věřitelů, kdyby si dlužník nepočínal způsobem uvedeným v ustanovení § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák. Tato škoda odpovídá výši zmařených pohledávek jen tehdy, je-li hodnota uvedeného majetku dlužníka stejná nebo vyšší (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 36/2007-III. Sb. rozh. tr.).

Podle rozhodných skutkových zjištění vyjádřených ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně pod bodem I./4. obviněný L. J. jako jednatel obchodní společnosti V., s. r. o., zcizil část jejího majetku (tj. nákladní automobily) v celkové hodnotě ve výši 900 000,- Kč, ačkoli věděl, že vůči jmenované obchodní společnosti mají splatné pohledávky její věřitelé, přičemž hodnota těchto pohledávek dosáhla výše 1 606 306,30 Kč. Obviněný tedy jako statutární orgán dlužníka – obchodní společnosti V., s. r. o., formálně omezil možnost jejich věřitelů domoci se svého práva na uspokojení pohledávek z majetku dlužníka. Proto neobstojí námitka obviněného, že převodem uvedeného majetku v podstatě jen odvrátil hrozbu exekuce na majetek obchodní společnosti V., s. r. o. Na druhé straně ovšem soudy nižších stupňů pochybily, jestliže v tomto jednání obviněného a v jeho následku bez dalšího shledaly naplnění znaků objektivní stránky trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a) odst. 3 tr. zák. spočívajících jednak ve zmaření uspokojení věřitelů jmenované obchodní společnosti a jednak ve způsobení škody ve výši 900 000,- Kč. Soudy se totiž už nezabývaly tím, aby zjistily, jaký byl celkový rozsah majetku dlužníka – obchodní společnosti V., s. r. o., který by mohl být případně použitelný k uspokojení pohledávek poškozených věřitelů, ani nečinily závěr, zda vůbec existoval jiný takový majetek kromě toho, s nímž obviněný (a spoluobviněný Z. S.) disponoval způsobem popsáním v posuzovaném skutku. Možnost alespoň částečného poškození věřitelů zde tedy závisí na zjištění, jaká byla hodnota zbývajících majetku jmenovaného dlužníka ve vztahu k výši pohledávek jeho věřitelů a zda vůbec bylo možné takový majetek použít pro uspokojení těchto pohledávek.

Navíc je z popisu skutku obsaženého pod bodem I./4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně zřejmé, že na podkladě smluv, které obviněný L. J. a Z. S. uzavřeli s obchodní společností B. D. S., spol. s r. o., se stala obchodní společnost V., s. r. o., jejímž jménem obviněný jednali, dlužníkem prvně jmenované obchodní společnosti, která poskytla půjčku v celkové výši 900 000,- Kč ve prospěch druhé z těchto obchodních společností. Jestliže tedy oba obviněný nesplatili uvedenou půjčku ve stanovených termínech, ale k úhradě závazků z ní použili nákladní automobily z majetku obchodní společnosti V., s. r. o., které převedli kupními smlouvami do majetku obchodní společnosti B. D. S., spol. s r. o., přicházelo v úvahu posouzení tohoto skutku jako trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a tr. zák., který je ve vztahu speciality k trestnému činu poškozování věřitele podle § 256 tr. zák. (viz rozhodnutí pod č. 6/2005-II. Sb. rozh. tr.). V takovém případě by škodou způsobenou trestným činem nemohla být částka ve výši 900 000,- Kč, ale jen rozdíl mezi ní a tím, kolik by měl dostat k úhradě své pohledávky zvýhodněný věřitel podle zásad poměrného a rovnoměrného uspokojování pohledávek všech věřitelů (viz rozhodnutí pod č. 6/2005 III. Sb. rozh. tr.). Spáchání trestného činu zvýhodňování věřitele ovšem předpokládá neschopnost dlužníka plnit své splatné závazky. Proto byla-li popsáním způsobem zvýhodněna obchodní společnost B. D. S., spol. s r. o., jako jeden z věřitelů dlužníka – obchodní společnosti V., s. r. o., a to plným uspokojením

pohledávky z půjček na úkor ostatních věřitelů poslední jmenované obchodní společnosti jako dlužníka, bylo třeba učinit skutkový závěr, zda se tak stalo za situace, kdy byl tento dlužník v platební neschopnosti. Kdyby zde nebyl stav platební neschopnosti, ale již existující stav předlužení obchodní společnosti V., s. r. o., přijetím jejích nových závazků vůči obchodní společnosti B. D. S., spol. s r. o., (z titulu půjčky v celkové částce 900 000,- Kč) mohli oba obvinění spáchat trestný čin předlužení podle § 256c odst. 2 tr. zák., u něhož by škoda jako zákonný znak kvalifikované skutkové podstaty podle § 256c odst. 3 tr. zák. spočívala v rozdílu mezi výší původního předlužení existujícího k okamžiku přijetí nového závazku a konečnou výší předlužení způsobeného nově přijatými závazky (viz rozhodnutí pod č. 39/2008-I. Sb. rozh. tr.).

Jak ovšem již výše Nejvyšší soud zdůraznil, dosavadní skutková zjištění v posuzované trestní věci neposkytují podklad k závěru o tom, jaké byly celkové majetkové poměry obchodní společnosti V., s. r. o., jako dlužníka a zda se v rozhodném období nacházela ve stavu, v němž nebyla schopna plnit své splatné závazky ve smyslu § 256a odst. 1 tr. zák., nebo ve stavu předlužení ve smyslu § 256c odst. 2 tr. zák. Ani v případě, kdyby zde nebyl žádný z těchto tzv. úpadkových stavů (viz § 1 odst. 2 a 3 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, který byl účinný v době spáchání posuzovaného skutku, a § 3 zákona č. [182/2006](#) Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů, který platí nyní), nelze zatím – s ohledem na chybějící skutkový podklad o celkové majetkové situaci jmenované obchodní společnosti – spatřovat ve skutku obsaženém pod bodem I./4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., jak rozhodly soudy nižších stupňů. Nejvyšší soud proto shledal námitku obviněného L. J., kterou zpochybnil správnost posouzení objektivní stránky citovaného trestného činu, jako opodstatněnou.

Nejvyšší soud považuje za důvodné rovněž tvrzení obviněného L. J., jímž soudům obou stupňů vytýká pochybení ohledně právní kvalifikace trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák., kterým byl obviněný uznán vinným na podkladě skutku popsání pod bodem I./1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. V této souvislosti obviněný zpochybnil znak objektivní stránky citovaného trestného činu spočívající ve „zvýhodnění jiného věřitele“.

Nejvyšší soud k tomu v obecné rovině připomíná, že trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. se dopustí ten, kdo jako dlužník, který není schopen plnit své splatné závazky, zmaří, byť jen částečně, uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodní jiného věřitele, a způsobí tím škodu velkého rozsahu. Znak objektivní stránky citovaného trestného činu spočívající ve „zvýhodnění jiného věřitele“, jehož naplnění zpochybnil obviněný L. J. ve svém dovolání, je naplněn tehdy, jestliže dlužník, který nebyl schopen plnit své splatné závazky (resp. osoba jednáající jeho jménem ve smyslu § 90 odst. 2 tr. zák.), poskytl zvýhodněnému věřiteli takové plnění, jež neodpovídalo zásadě jen poměrného a rovnoměrného uspokojení všech věřitelů [viz zejména § 2 odst. 3 a § 32 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007, resp. § 1 písm. a), § 5 písm. a) a § 306 odst. 3 zákona č. [182/2006](#) Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů], a to na úkor ostatních věřitelů téhož dlužníka (srov. rozhodnutí pod č. 6/2005-I. Sb. rozh. tr.). Podstata trestného činu zde tedy spočívá v tom, že zvýhodněný věřitel sice dostává od dlužníka plnění, na které by jinak měl právní nárok, avšak v důsledku insolvence dlužníka dochází plným uspokojením pohledávky konkrétního (zvýhodněného) věřitele k poškozování ostatních věřitelů tohoto dlužníka.

Jak přitom vyplývá z rozhodných skutkových zjištění obsažených pod bodem I./1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, obviněný L. J. měl přednostně uspokojovat pohledávky označených věřitelů obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., a tím současně znevýhodnit jiného jejího věřitele – obchodní společnost K.-B., a. s., přičemž jí měl způsobit škodu ve výši 15 601 292,- Kč. Takové zjištění ovšem bez dalšího nestačí k naplnění objektivní stránky trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. a závěr o spáchání tohoto trestného činu nemůže obstát zejména ve spojení s dalšími rozhodnými skutkovými okolnostmi v posuzované věci. Jak je totiž z provedeného

dokazování mimo jiné patrné, obviněný přednostně uspokojoval takové pohledávky věřitelů obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., které přímo souvisely s udržením její podnikatelské činnosti. Ostatně uvedený závěr soud prvního stupně výslovně formuloval i v popisu skutku ve výroku o vině ve svém rozsudku, podle kterého jmenovaná obchodní společnost, jejímž jménem obviněný jednal jako předseda jejího představenstva, „... přednostně uhrazovala později splatné závazky jiných věřitelů ... za dodávky zboží, energií a služeb přímo souvisejících s udržením činnosti společnosti ...“. Takové skutkové zjištění by vylučovalo spáchání trestného činu zvýhodňování věřitele, protože přednostní uspokojení pohledávky jednoho z věřitelů insolventním dlužníkem na úkor jeho jiných věřitelů musí být vedeno úmyslem dlužníka zmařit tím uspokojení pohledávek ostatních věřitelů. Zmaření uspokojení pohledávek ostatních věřitelů pak nelze dovodit za situace, když insolventní dlužník sice plně uspokojil pohledávky nezbytné např. pro udržení výroby (zejména pohledávky dodavatelů energií a surovin), ale učinil tak s odůvodněným předpokladem udržení chodu podniku a výroby k dosažení prostředků pro uspokojení pohledávek ostatních věřitelů (viz shodně např. Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. Trestní zákon. Komentář. II. díl. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 1559, 1563 a 1564). Ke stejnému závěru dospěla i dosavadní judikatura Nejvyššího soudu, podle níž skutkovou podstatu trestného činu zvýhodňování věřitele ve smyslu § 256a odst. 1 tr. zák. nenaplnuje jednání insolventního dlužníka, který sice plně uspokojí splatnou pohledávku jen některého z více svých věřitelů, jestliže tak učiní s odůvodněným předpokladem získání dalších prostředků potřebných k uspokojení splatných pohledávek ostatních věřitelů (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2005, sp. zn. 5 Tdo 1555/2005, publikované pod č. T 861. v sešitě 22 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydává Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2006).

I když tedy obviněný L. J. věděl o úpadkovém stavu obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., a o pohledávkách jejích věřitelů, prozatím nelze vyloučit, že obviněný při provádění jednotlivých přednostních plateb důvodně spoléhal na zlepšení hospodaření této obchodní společnosti. Obviněný totiž uspokojoval pohledávky související s udržením činnosti jmenované obchodní společnosti, aby zajistil pokračování v jejím podnikání, kterým by mohl získat prostředky k uspokojení pohledávky i toho věřitele, jenž měl být znevýhodněn, tj. obchodní společnosti K. B., a. s.

Z příslušné skutkové věty ani z odůvodnění rozsudků soudů obou stupňů pak podle názoru Nejvyššího soudu nevyplývá, v kterém časovém okamžiku obviněný L. J. uskutečnil platby ve vztahu k jednotlivým přednostně uspokojeným věřitelům a zda se tak stalo za situace, kdy zde již neexistovaly objektivní důvody pro zlepšení hospodářského stavu obchodní společnosti E. I. P. P., a. s. Navíc zcela neurčitě vyznívá i skutkový závěr soudů obou stupňů ohledně celkové výše pohledávek upřednostněných věřitelů, neboť z něj není patrné, v jaké konkrétní výši jim obviněný uhradil jejich pohledávky. V uvedeném směru je rovněž nedostatečné zjištění soudu prvního stupně týkající se vymezení doby, po kterou měl obviněný zvýhodňovat jiné věřitele a kterou soud ohraničil obdobím od 1. 1. 2000 do 13. 1. 2003. Soudy obou stupňů se náležitě nezabývaly ani tím, zda obchodní společnost E. I. P. P., a. s., mohla i za uvedeného nepříznivého stavu nadále provozovat své podnikání. Přestože na majetek jmenované obchodní společnosti byl prohlášen konkurs usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 13. 1. 2003, sp. zn. 24 K 118/2002, takové rozhodnutí bez dalšího nemusí znamenat ukončení podnikání úpadce. Proto Nejvyšší soud považuje námitky obviněného, jimiž zpochybnil naplnění objektivní stránky trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. za opodstatněné.

Nejvyšší soud pak nemohl akceptovat ani závěr o výši škody, k němuž v posuzované věci dospěly soudy nižších stupňů v případě skutku popsaného pod bodem I./1. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně. Jak již bylo shora vyloženo, škoda jako zákonný znak kvalifikované skutkové podstaty trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 2, resp. 3 tr. zák. představuje rozdíl mezi částkou, kterou byla uspokojena pohledávka zvýhodněného věřitele, a částkou, která by tomuto věřiteli náležela při poměrném a rovnoměrném vypořádání v konkursu, protože právě tento rozdíl

představuje částku, o níž byli ostatní věřitelé poškozeni (srov. už citované rozhodnutí pod č. 6/2005-III. Sb. rozh. tr.). Podle příslušné skutkové věty týkající se zmíněného trestného činu obviněný L. J. způsobil poškozené obchodní společnosti K.-B., a. s., škodu ve výši 15 601 292,- Kč, která zde představuje neuhrazenou částku za pronájem strojů a za služby v období let 1998 až 2001. Soudy obou stupňů se ovšem nezabývaly celkovou částkou, kterou obviněný uhradil jednotlivým věřitelům, jež měli být zvýhodněni, ani nezjistily, v jaké výši byl obviněný povinen – v případě platební neschopnosti dlužníka, tj. obchodní společnosti E. I. P. P., a. s., – při poměrném a rovnoměrném uspokojování pohledávek všech jejích věřitelů uspokojit pohledávku obchodní společnosti K.-B., a. s. Vzhledem k pohledávkám ostatních věřitelů je evidentní, že to nemohlo být v celém uvedeném rozsahu. Závěr soudů obou stupňů o výši škody způsobené trestným činem zvýhodňování věřitele je tedy nesprávný, protože nemá oporu v rozhodných skutkových zjištěních a neodpovídá ani tomu, co je podstatou škody u tohoto trestného činu a jak je třeba stanovit její výši.

V této souvislosti Nejvyšší soud nemohl přehlédnout ani další nedostatek, kterým je zatížen rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 7. 1. 2008, sp. zn. 2 T 4/2005. Z jeho tzv. skutkové věty obsažené pod bodem I./1. ve výroku o vině je totiž patrné, že obviněný L. J. jednal popsáním způsobem za stavu předlužení, a v odůvodnění téhož rozsudku soudu prvního stupně (viz jeho str. 8) je uvedeno, že obviněný věděl o stavu úpadku ve formě předlužení, neboť obchodní společnost E. I. P. P., a. s., měla více věřitelů a nebyla schopna platit své závazky. Soud prvního stupně, s jehož závěry se ztotožnil i odvolací soud, si ovšem v posuzované věci zcela neujasnily obsahové vymezení a odlišnost obou forem úpadku uvedených v § 1 odst. 2 a 3 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007, resp. v § 3 zákona č. [182/2006](#) Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů, protože jde jednak o předlužení a jednak o platební neschopnost dlužníka. Přitom spáchání trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a tr. zák. je podmíněno platební neschopností dlužníka, kterým je pachatel nebo jehož jménem pachatel jedná (§ 90 odst. 2 tr. zák.), a nepostačuje zde tedy stav předlužení takového dlužníka (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. 5 Tdo 204/2007, publikované pod č. T 1013. v sešitě 38 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydává Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2007). Jak ovšem výslovně konstatoval soud prvního stupně v popisu posuzovaného skutku, obviněný věděl, že obchodní společnost E. I. P. P., a. s., je předlužena, ale není zde žádná zmínka o její neschopnosti plnit své splatné závazky.

Protože se soudy nižších stupňů nezabývaly ze všech zmíněných hledisek právním posouzením skutků, jejichž spácháním byl obviněný L. J. uznán vinným pod body I./1. a I./4. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, byl naplněn jím uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Po zjištění, že dovolání obviněného je v těchto směrech opodstatněné, Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil jednak napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 7 To 179/2008, ve výroku, jímž bylo podle § 259 odst. 3 tr. řádu znovu rozhodnuto o trestu obviněného. Dále Nejvyšší soud zrušil i předcházející rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 7. 1. 2008, sp. zn. 2 T 4/2005, a to v odsuzujících výrociích o vině pod body I./1. a I./4. Podle § 265k odst. 2 tr. řádu Nejvyšší soud zrušil také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené části obou citovaných rozsudků, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jejich zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu potom Nejvyšší soud přikázal Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Rozsudkem Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 7. 1. 2008, sp. zn. 2 T 4/2005, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 7 To 179/2008, byl uznán vinným trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák. rovněž obviněný Z. S., který se měl dopustit tohoto trestného činu shora popsáním skutkem společně s obviněným L. J. Ve vztahu k obviněnému Z. S. tudíž platí všechny uvedené závěry Nejvyššího soudu týkající se nesprávného právního posouzení skutku obsaženého pod bodem I./4. ve výroku o vině v citovaném

rozsudku soudu prvního stupně. Vzhledem k tomu důvody, pro něž bylo zrušeno rozhodnutí napadené dovoláním a jemu předcházející rozhodnutí soudu prvního stupně ohledně obviněného L. J., prospívaly i obviněnému Z. S. Proto Nejvyšší soud uplatnil pravidlo „beneficium cohaesionis“ a podle § 265k odst. 2 tr. řádu s přiměřeným použitím ustanovení § 261 tr. řádu zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 7 To 179/2008, ve výroku o trestu a jemu předcházející rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 7. 1. 2008, sp. zn. 2 T 4/2005, ve výroku o vině pod bodem I./4. i ohledně obviněného Z. S.

Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou tak v uvedeném rozsahu opětovně projedná věc obviněných L. J. a Z. S. a odstraní vady vytknuté tímto rozhodnutím Nejvyššího soudu. Přitom především náležitě posoudí, zda oba obvinění skutkem obsaženým pod bodem I./4. ve zrušeném výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně naplnili skutkovou trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. zák., nebo trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 2 tr. zák. anebo trestného činu předlužení podle § 256c odst. 2, 3 tr. zák. Zároveň si soud náležitě ujasní, v čem případně spočívala škoda způsobená některým z těchto trestných činů a jaká byla její výše podle kritérií vymezených citovanou judikaturou. Skutková zjištění odpovídající použité právní kvalifikaci je pak nutno následně promítnout do formulace tzv. skutkové věty a právní úvahy vyložit v odůvodnění nového rozhodnutí.

Totéž platí ohledně skutku dosud obsaženého pod bodem I./1. ve zrušeném výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, jímž měl obviněný L. J. spáchat trestný čin zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1, 3 tr. zák. Soud prvního stupně zde především učiní jednoznačný závěr, jestli obviněný přednostně uspokojoval pohledávky některých věřitelů s odůvodněným předpokladem získání dalších prostředků potřebných k uspokojení pohledávky věřitele, který tím měl být znevýhodněn. Z hlediska výše případně způsobené škody je třeba rovněž respektovat závěry zmíněné judikatury. Zároveň se soud prvního stupně musí zabývat otázkou, zda obviněný jednal jménem dlužníka, který nebyl schopen plnit své splatné závazky. I zde je třeba, aby soud náležitě vyjádřil skutková zjištění odpovídající použité právní kvalifikaci a uvedl své právní úvahy v odůvodnění nového rozhodnutí.

Bude-li soud prvního stupně znovu ukládat trest zákazu činnosti, zaměří se na jeho správnou formulaci, protože obviněný L. J. nevykonával funkci „statutárního zástupce“, ale člena statutárního orgánu obchodních společností E. I. P. P., a. s., a V., s. r. o., popřípadě smluvního zástupce první z nich.

Podle § 265s odst. 1 tr. řádu je soud nižšího stupně v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto dovolacím rozhodnutí (§ 265s odst. 1 tr. řádu) a je povinen respektovat zákaz reformationis in peius (§ 265s odst. 2 tr. řádu).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)

- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)